

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 597/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. novembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. C., K., zastúpeného advokátom JUDr. V. M., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 SŽ 6/2012 a jeho rozsudkom č. k. 2 SŽ 6/2012-68 z 18. apríla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. C. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júla 2013 doručená sťažnosť JUDr. J. C., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 SŽ 6/2012 a jeho rozsudkom č. k. 2 SŽ 6/2012-68 z 18. apríla 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa v konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 2 SŽ 6/2012 žalobou z 2. apríla 2012 v rámci správneho súdnictva domáhal preskúmania zákonnosti právoplatného rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) č. CRD-3933-7/2011-VPRNBU z 1. februára 2012 o zamietnutí riadneho opravného prostriedku – odvolania sťažovateľa proti rozhodnutiu Národného bezpečnostného úradu (ďalej len „úrad“) č. SP-PB-3170-1/2011-Ž-4789 z 2. novembra 2011, ktorý v zmysle ustanovenia § 26 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „zákon č. 215/2004 Z. z.“) rozhodol tak, že sťažovateľa v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z. z. nemožno považovať za bezpečnostne spoľahlivého, pretože pri bezpečnostnom pohovore uviedol nepravdivé údaje. Zároveň úrad týmto rozhodnutím rozhodol tiež o tom, že sťažovateľ nespĺňa predpoklad na vznik oprávnenia na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami v zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 písm. g) zákona č. 215/2004 Z. z., a preto mu úrad ukončuje bezpečnostnú previerku a v zmysle ustanovenia § 29 zákona č. 215/2004 Z. z. ruší platnosť osvedčenia č. PB-3966/2005-Ž vydaného úradom 19. júna 2006.

Podľa zistenia ústavného súdu napadnutý rozsudok najvyššieho súdu č. k. 2 SŽ 6/2012-68 z 18. apríla 2013 nadobudol právoplatnosť 3. mája 2013.

Sťažovateľ namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného ústavou a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného dohovorom odôvodňuje okrem iného najmä takto:

„... Je jednoznačné, že nielen Výbor Národnej rady Slovenskej republiky, ale najmä NS SR jednoznačne nevzal do úvahy všetky dostupné listinné dôkazy a nevyhodnotil ich vo svojich vzájomných súvislostiach, iba sa odvolal na závery zo psychofyziologického overovania pravdovravnosti, avšak tieto nevyhodnotil pri celkovom posudzovaní a rozhodovaní o sťažovateľovi z hľadiska bezpečnostnej spoľahlivosti. V opačnom prípade by nemohol prísť k záveru o sťažovateľovej bezpečnostnej nespoľahlivosti s poukazom na

ustanovenie § 14 ods. 1 zákona a konštatovať, že tento nespĺňa predpoklad na vznik oprávnenia v zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 písm. g) zákona a ukončiť mu bezpečnostnú previerku.

Sťažovateľ má za to, že Výbor Národnej rady Slovenskej republiky nesprávne a neúplne zistil skutkový stav, na základe ktorého aj nesprávne rozhodol, pričom vôbec nechal do úvahy tvrdenia a skutočnosti, ktoré k veci uviedol. Navyše NS SR odôvodnil svoje rozhodnutie okrem zhrnutia písomných podaní sťažovateľa a Výboru iba tým, že oblasť povolenej voľnej úvahy (správne uváženie) je v správnom práve pomerne široká a preto pokiaľ správne uváženie nevybočilo z medzí a hľadísk stanovených zákonov, pričom je v súlade s pravidlami logického uvažovania a podmienky takej úvahy boli zistené riadnym procesným postupom, potom súd nemôže vyvodiť iné, prípadne opačné závery, nakoľko by takým postupom zasiahol do voľnej úvahy príslušného správneho orgánu.

Záverom odôvodnenia svojho rozhodnutia NS SR uviedol, že rozpor medzi skutočnosťami, ktoré sťažovateľ uviedol pri bezpečnostnom pohovore a tými, ktoré mal Výbor listinnými dôkazmi preukázané existoval, pričom tento bol následne potvrdený aj výsledkami psychofyziologického overenia pravdivosti sťažovateľa. Podľa záveru NS SR preto Výbor neprekročil zákonom povolené medze správnej úvahy, keď vyhodnotil tvrdenia sťažovateľa ako nepravdivé.

Sťažovateľ však poukazuje aj na tú skutočnosť, že NS SR bol povinný skúmať okrem iného aj to, či rozhodnutie bolo z hľadiska aplikovanej právnej úpravy logické a z hľadiska hodnotenia dôkazov úplné. Sťažovateľ má za to, že NS SR sa neriadil vyššie uvedenými princípmi a napadnuté rozhodnutie v tomto smere nevyhodnotil.

K vyššie uvedenému sťažovateľ uvádza, že v priebehu mesiaca máj 2011 bol vyzvaný zúčastniť sa na bezpečnostnom pohovore a neskôr aj na psychofyziologickom overení pravdivosti. Napriek tomu, že bol výsluhovom dôchodku, s pohovorom súhlasil a zároveň požiadal o psychofyziologické overenie pravdivosti jeho výpovede, nakoľko nemal a ani teraz nemá obavu o pravdivosti svojich slov.

Výsledok psychofyziologického vyšetrenia však ukázal telesné odozvy na testové otázky, ktoré boli vyhodnotené ako klamstvo. S týmto hodnotením sa však nestotožňuje a kategoricky ho odmietam.

Aj napriek tomu, že psychofyziologické vyšetrenie nie je v Slovenskom právnom poriadku uzákonené a nie je ani súčasťou slovenského právneho systému ako dôkazný prostriedok, bol sťažovateľ pre objektívne posúdenie jeho odvolania ochotný opakovane toto vyšetrenie zopakovať, lebo bol presvedčený, že sa jednalo o psychické a fyzické vyčerpanie organizmu, ktorému predchádzali udalosti súkromného charakteru.

Tak Výbor a v konečnom dôsledku aj NS SR odôvodnili svoje rozhodnutie iba s prihliadnutím na tento jediný dôkaz, pričom nevyhodnotili ostatné dôkazy v ich vzájomných súvislostiach, a to práve tak, aby bolo dodržané správne uváženie a toto bolo v súlade s logickým uvažovaním. Takéto preferovania jediného dôkazu svedčiaceho v neprospech sťažovateľa naproti dôkazom svedčiacim v jeho prospech považuje sťažovateľ za hrubé porušenie jeho práva na spravodlivý proces, nakoľko pokiaľ by boli všetky dôkazy hodnotené v ich vzájomných súvislostiach s rovnakou dôležitosťou akú je im potrebné pripísať, potom by NS SR vyslovil záver, ktorým by zrušil napadnuté rozhodnutie Výboru a vec by vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľ poukazuje aj na tú skutočnosť, že NS SR sa vo svojom rozhodnutí absolútne nevysporiadal a ani len nezaoberal s listinným dôkazom ev. č. NBÚ-D-3/2011 zo dňa 03. 01. 2011, na ktorý Výbor opakovane poukazuje vo svojom Vyjadrení k žalobe zo dňa 19. 04. 2012 a ktorého obsah sťažovateľ ani doposiaľ nepozná, nebol s ním oboznámený a ani mu nebola daná možnosť sa s ním oboznámiť, na základe čoho mu bolo odopreté jeho právo na spravodlivý proces a možnosť brániť svoje práva...“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 2Sž/6/2012 a jeho rozsudkom zo dňa 18. 04. 2013 porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sž/6/2012 zo dňa 18. 04. 2013 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od doručenia tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 SŽ 6/2012 a jeho rozsudkom č. k. 2 SŽ 6/2012-68 z 18. apríla 2013 o zamietnutí žaloby sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti právoplatného rozhodnutia žalovaného č. CRD-3933-7/2011-VPRNBU z 1. februára 2012.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti predovšetkým namieta, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu opierajúci sa o označené rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím úradu č. SP-PB-3170-1/2011-Ž-4789 z 2. novembra 2011 vychádza z nesprávnych a neúplných skutkových zistení, pokiaľ je záver o jeho bezpečnostnej nespoľahlivosti s poukazom na dodržanie medzí a hľadísk správnej úvahy stanovených ustanoveniami zákona č. 215/2004 Z. z. v podstate založený iba na výsledkoch psychofyziologického overovania pravdivosti, pričom tieto výsledky neboli náležite vyhodnotené vo vzájomnej súvislosti s ostatnými, najmä listinnými dôkazmi a tvrdeniami sťažovateľa.

Ďalej sťažovateľ namieta „prípustnosť“ psychofyziologického overovania pravdivosti ako dôkazného prostriedku a vôbec vo vzťahu k jeho osobe týmto overovaním zistené výsledky.

V závere sťažovateľ vytýka, že najvyšší súd sa v odôvodnení svojho rozsudku vôbec nevysporiadal s listinným dôkazom ev. č. NBÚ – D-3/2011 z 3. januára 2011, s obsahom ktorého sťažovateľovi nebola daná možnosť sa oboznámiť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd v prvom rade v súlade so svojou judikatúrou predovšetkým podotýka, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Podľa zistenia ústavného súdu sa najvyšší súd s námietkami sťažovateľa, ktorými v podstate odôvodňuje aj túto sťažnosť, v napadnutom rozsudku č. k. 2 Sž 6/2012-68 z 18. apríla 2013 vysporiadal okrem iného najmä takto:

„... Zákon č. 215/2004 Z. z. upravuje podmienky na ochranu utajovaných skutočností, práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri tejto ochrane, pôsobnosť NBU a pôsobnosť ďalších štátnych orgánov vo vzťahu k utajovaným skutočnostiam a zodpovednosť za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 10 ods. 1 písm. g/ tohto zákona, oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami pre stupne utajenia Prísne tajné, Tajné, Dôverné alebo

Vyhradené môže vzniknúť, ak tento zákon neustanovuje inak, iba navrhovanej osobe, ktorá je bezpečnostné spoľahlivá.

Podľa § 14 ods. 1 za bezpečnostné spoľahlivú osobu sa nepovažuje ten, kto uviedol nepravdivé údaje v osobnom dotazníku, v bezpečnostnom dotazníku alebo pri bezpečnostnom pohovore...

Podľa § 25 ods. 3 súčasťou bezpečnostného pohovoru môže byť aj psychofyziologické overenie pravdivosti, ktoré možno uskutočniť, iba ak navrhovaná osoba o to požiada. O takej možnosti musí byť navrhovaná osoba poučená.

Podľa ods. 4, psychofyziologické overenie pravdivosti sa uskutoční vždy, ak sú vyjadrenia navrhovanej osoby v priebehu bezpečnostného pohovoru v rozpore so zistenými skutočnosťami, ktoré by mohli byť prekážkou na vydanie osvedčenia alebo dôvodom na zrušenie platnosti osvedčenia.

Podľa § 26 ods. 2, ak úrad bezpečnostnou previerkou zistí, že navrhovaná osoba nespĺňa predpoklady na vznik oprávnenia podľa § 10 ods. 1, vydá o tom rozhodnutie.

Podľa § 29 úrad je na základe zistenia nových skutočností povinný počas platnosti osvedčenia preveriť, či osoba spĺňa predpoklady na vznik oprávnenia podľa § 10 ods. 1 a v prípade zistenia, že nespĺňa tieto predpoklady, zrušiť platnosť osvedčenia. Na také zrušenie platnosti osvedčenia sa primerane vzťahujú ustanovenia § 24 až 26...

*Posúdenie otázky bezpečnostnej spoľahlivosti preverovanej osoby je vecou správnej úvahy správneho orgánu, ktorá musí byť podložená skutkovými zisteniami a musí vychádzať zo zákonných medzí. Oblasť povolenej voľnej úvahy (správne uváženie) je v správnom práve pomerne široká. Správny orgán však nemôže rozhodovať celkom podľa svojej ľubovôle. Súd preskúmava správne uváženie v tom smere, či nevybočilo z medzí a hľadísk stanovených zákonom. Ak je v súlade s pravidlami logického uvažovania, ak podmienky takej úvahy boli zistené riadnym procesným postupom, potom súd nemôže z tých istých skutočností vyvodzovať iné, alebo aj opačné, závery, lebo by tým zasiahol do voľnej úvahy (správneho uváženia) príslušného správneho orgánu (*mutatis mutandis* rozhodnutia vo veciach Boh. admin. 589/20, Boh. admin. 949/21). Voľná úvaha je obmedzená určitými zákonnými hranicami a môže sa pohybovať len v určitom zákonom vymedzenom rozsahu. Prekročením tohto rozsahu sú dotknuté subjektívne práva účastníkov konania, ktorí sa môžu dovoliavať právnej ochrany. Účastníkovi konania musí byť poskytnutá možnosť, aby vedel, o ktorý*

zákonny predpis správny orgán svoje rozhodnutie opiera ale aj z ktorých skutkových zistení správny orgán vychádzal. Rozhodnutie správneho orgánu preto musí obsahovať skutkové a právne závery, ktoré viedli správny orgán k vydaniu napadnutého rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu (§ 26 ods. 3 zákona č. 215/2004 Z. z.).

Rozhodnutie žalovaného tieto atribúty spĺňa. Je v ňom uvedené, z akých skutkových zistení vychádzal, pričom zohľadnil aj skutočnosť, že konkrétne informácie sú utajovanými informáciami (pozri rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Fitt proti Spojenému kráľovstvu zo 16. februára 2000, č. sťažnosti 29777/96, Rowe a Davis proti Spojenému kráľovstvu zo 16. februára 2000, č. sťažnosti 27052/95 a P. G. a J. H. proti Spojenému kráľovstvu z 25. septembra 2001, č. sťažnosti 44787/98) a uviedol ustanovenia právnych predpisov, o ktoré svoje rozhodnutie oprel (§ 10 ods. 1 písm. g/, § 14 ods. 1, § 25 ods. 45 zákona č. 215/2004 Z. z.).

Keďže v prejednávanom prípade bolo potrebné posúdiť, či existoval rozpor medzi skutočnosťami, ktoré pri bezpečnostnom pohovore uviedol žalobca a tými, ktoré mal listinnými dôkazmi preukázané žalovaný, bolo úlohou najvyššieho súdu preskúmať, či boli dôkazy získané legitímnym spôsobom - v tejto časti nebol postup žalovaného, ani prvostupňového správneho orgánu spochybnený a tiež existencia uvedeného rozporu. Preskúmaním utajovaného administratívneho spisu mal najvyšší súd preukázané, že uvedený rozpor existoval a tento bol následne potvrdený aj výsledkami psychofyziologického overenia pravdivosti žalobcu. Žalovaný vo svojom rozhodnutí neprekročil zákonom povolené medze správnej úvahy, keď na základe svojich zistení, ktoré sú zdokumentované v administratívnom spise, vyhodnotil tvrdenia žalobcu na bezpečnostnom pohovore ako nepravdivé, v dôsledku čoho žalobcu nemožno považovať za bezpečnostné spoľahlivého podľa § 14 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z. z.

Pokiaľ ide o namietané nedostatky v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, najvyšší súd sa s názorom žalobcu nestotožnil.

Z obsahu spisového materiálu, súčasťou ktorého je i utajovaný administratívny spis žalovaného, je nesporne zrejmé, že v súdnom konaní obsahom administratívneho spisu bolo preukázané, že vykonané dokazovanie bolo náležité vyhodnotené a v hodnotení dôkazov najvyšší súd nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Za týchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je podľa názoru najvyššieho súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutočného stavu.

Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250j ods. 1 OSP žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol, nakoľko rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom...“

Ústavný súd v záujme presvedčivosti svojej rozhodovacej činnosti považoval za potrebné uviesť aj podstatnú časť rozsiahleho odôvodnenia rozhodnutia žalovaného č. CRD-3933-7/2011-VPRNBU z 1. februára 2012, ktorý, vychádzajúc z rozhodnutia úradu č. SP-PB-3170-1/2011-Ž-4789 z 2. novembra 2011, okrem iného uviedol:

«... Počas platnosti vydaného osvedčenia NBÚ zistil nové skutočnosti týkajúce sa bezpečnostnej spoľahlivosti JUDr. J. C... Z uvedeného dôvodu postupoval podľa § 29 zákona č. 215/2004 Z. z. a preveril, či JUDr. J. C. spĺňa predpoklady pre vznik oprávnenia podľa § 10 ods. 1 cit. zákona...

V bezpečnostnom spise sa nachádzajú listinné dôkazy ev. č. NBÚ-D-664/2010 z 20. októbra 2010, ev. č. NBÚ-D-79/2011 z 28. januára 2011, ev. č. NBÚ-D-3/2011 z 3. januára 2011... Tieto listinné dôkazy pôvodca označil ako utajované skutočnosti stupňa utajenia Dôverné, a keďže JUDr. J. C. nie je možné v konaní výboru NR SR považovať za oprávnenú osobu podľa § 2 písm. f) zákona č. 215/2004 Z. z., nie je možné konkrétny obsah utajovaných listinných dôkazov v tomto rozhodnutí uvádzať.

Z bezpečnostného spisu tiež vyplýva, že NBÚ po zhromaždení listinných dôkazov vykonal s JUDr. J. C. dňa 26. mája 2011 bezpečnostný pohovor... menovaný bol poučený o svojich právach a povinnostiach vyplývajúcich zo zákona č. 215/2004 Z. z... Zároveň bol menovaný poučený o povinnosti uvádzať pri bezpečnostnom pohovore pravdivé údaje, ako aj o tom, že uvedenie nepravdivých údajov pri bezpečnostnom pohovore bude posudzované podľa § 14 ods. 1 zákona č. 215/2004 ako prekážka jeho bezpečnostnej spoľahlivosti. Menovaný v písomnom zázname svojim podpisom potvrdil, že poučeniu porozumel. Z obsahu písomného záznamu z bezpečnostného pohovoru tiež vyplýva, že menovanému v priebehu bezpečnostného pohovoru boli položené otázky týkajúce sa informácií uvedených v listinných dôkazov... a menovaný sa mal možnosť k nim vyjadriť... Za potrebné považuje však výbor NR SR poukázať a v rozhodnutí opakovane uviesť tie vyjadrenia menovaného,

ktoré sú v rozpore so zistenými skutočnosťami a nemajú oporu ani vo výsledku psychofyziologického overenia pravdivosti. Ide o vyjadrenia menovaného pri bezpečnostnom pohovore o tom, že počas pôsobenia na Colnom úrade v Trnave sa nepodieľal na nezákonných aktivitách v súvislosti so spoločnosťou M. s. r. o. a nespolupracoval s touto spoločnosťou pri likvidácii známk...

Podľa obsahu bezpečnostného spisu, NBU vyhodnotením zhromaždených podkladových materiálov zistil dôvod na postup podľa § 25 ods. 4 zákona č. 215/2004 Z. z., a preto s menovaným dňa 22. júna 2011 uskutočnil psychofyziologické overenie pravdivosti...

Zo záverečnej správy vyplýva, že predmetom testovania... bolo... zistiť; či sa JUDr. J. C. podieľal na nezákonných aktivitách spoločnosti M., s. r. o., a to i počas pôsobenia na Colnom úrade v Trnave, pričom po celkovej analýze grafov subjektu bolo zistené, že obsahujú signifikantné telesné odozvy na testové otázky, ktoré sú interpretované ako klamstvo, preto bol prijatý záver, že menovaný nebol pravdivý...

Podľa § 10 ods. 1 písm. g) zákona č. 215/2004 Z. z., oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami pre stupne utajenia Prísne tajné, Tajné, Dôverné a Vyhradené môže vzniknúť, ak tento zákon neustanovuje inak, iba navrhovanej osobe, ktorá je bezpečnostné spoľahlivá...

V danej veci, na podklade zhromaždených a v rozhodnutí označených listinných dôkazov, považoval výbor NR SR za preukázané a pre aplikáciu cit. ustanovení zákona č. 215/2004 Z. z. za podstatné to, že:

- listinný dôkaz ev. č. NBU-D-3/2011 z 3. januára 2011 obsahuje skutočnosti spochybňujúce bezpečnostnú spoľahlivosť JUDr. J. C.,
- JUDr. J. C. sa mal možnosť dňa 26. mája 2011 k zisteným skutočnostiam vyjadriť v priebehu bezpečnostného pohovoru a pravdivosť svojich vyjadrení podporiť dňa 22. júna 2011 psychofyziologickým overením pravdivosti,
- z písomného záznamu z bezpečnostného pohovoru vyplýva, že bezpečnostný pohovor bol uskutočnený s náležitou starostlivosťou, menovanému boli položené konkrétne otázky týkajúce sa zistených skutočností a menovaný sa mal možnosť k nim vyjadriť,
- zo záverečnej správy je zrejme, že pre vykonanie psychofyziologického overenia pravdivosti boli splnené formálne procesné podmienky a obsahové podmienky (§ 25

ods. 4 zákona č. 215/2004 Z. z.) a pri samotnom testovaní na počítačovom polygrafe menovaný mal možnosť podporiť pravdivosť svojich vyjadrení uvedených počas bezpečnostného pohovoru k zisteným skutočnostiam,

- bezpečnostný pohovor v spojení so psychofyziologickým overením pravdovravnosti umožňujú vyvodiť záver, že vyjadrenia JUDr. J. C. uvedené pri bezpečnostnom pohovore dňa 26. mája 2011 (pozn. predovšetkým vyjadrenia k otázkam č. 30, prvá veta a č. 31) o tom, že sa nepodieľal na nezákonnej aktivite v súvislosti so spoločnosťou M. s. r. o. a nespolupracoval s ňou pri likvidácii kontrolných známkov, sú v rozpore s obsahom listinného dôkazu ev. č. NBÚ-D-3/2011 z 3. januára 2011 a je potrebné ich považovať za nepravdivé...

Pokiaľ menovaný v odvolaní namietal, že psychofyziologické overenie pravdovravnosti nie je uzákonené a nie je ani súčasťou slovenského právneho systému ako dôkazný prostriedok, výbor NR SR konštatoval, že podmienky použitia tohto procesného inštitútu v priebehu bezpečnostnej previerky ustanovuje priamo zákon č. 215/2004 Z. z. v § 25 od. 3 a ods. 4, čím mu priznáva príslušnú mieru relevantnosti. NBÚ je povinný za zákonom stanovených podmienok psychofyziologické overenie pravdovravnosti uskutočniť a následne pri hodnotení dôkazov zohľadniť jeho výsledok.

Pokiaľ JUDr. J. C. v odvolaní spochybňoval výsledky psychofyziologického overenia pravdovravnosti a dožadoval sa jeho opätovného vykonania... výbor NR SR poukazuje na viacero skutočností. Z bezpečnostného spisu vyplýva, že pred uskutočnením psychofyziologického overenia pravdovravnosti, NBÚ doručil dňa 2. júna 2011 JUDr. J. C. písomné pokyny k uskutočneniu tohto procesného inštitútu (listinný dôkaz ev. č. SP-PB-3365-18/2010-Ž.4789 z 27. mája 2011)... Zo záverečnej správy jednoznačne vyplýva, že pred vykonaním psychofyziologického overenia... menovaný... uviedol, že je v takom psychickom a fyzickom stave, že je schopný bez ťažkostí absolvovať psychofyziologické overenie pravdovravnosti. Až po tomto bolo pristúpené k samotnému psychofyziologickému overeniu pravdovravnosti menovaného na počítačovom polygrafe...

... Z formulácie testových otázok, ktoré boli menovanému položené, je zrejmé, že účelom overenia pravdovravnosti menovaného bolo zistenie jeho postoja ku konkrétnym zisteným skutočnostiam, ktoré odporovali vyjadreniam menovaného uvedeným počas bezpečnostného pohovoru...

Na základe v rozhodnutí konštatovaných skutkových zistení a citovaných ustanovení zákona č. 215/2004 Z. z., v spojení s vyššie uvedeným posúdením, mal výbor NR SR v predmetnej veci za preukázané, že JUDr. J. C. nemožno považovať podľa § 14 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z. z. za bezpečnostne spoľahlivého, pretože uviedol pri bezpečnostnom pohovore nepravdivé údaje, a preto podľa § 10 ods. 1 písm. g) tohto zákona nespĺňa predpoklad bezpečnostnej spoľahlivosti na vznik oprávnenia na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami...»

Ústavný súd však nemá v okolnostiach posudzovanej veci dôvod pochybovať o správnosti právneho záveru najvyššieho súdu, ktorý, plne sa stotožniac so závermi žalovaného vyjadrenými v jeho rozhodnutí č. CRD-3933-7/2011-VPRNBU z 1. februára 2012 o zamietnutí odvolania sťažovateľa proti rozhodnutiu úradu č. SP-PB-3170-1/2011-Ž-4789 z 2. novembra 2011 o jeho bezpečnostnej nespoľahlivosti, žalobu sťažovateľa takisto zamietol. Najvyšší súd sa v medziach žaloby s námietkami sťažovateľa náležite vysporiadal, a to spôsobom, ktorý v žiadnom prípade nemožno považovať za arbitrárny či zjavne neodôvodnený. Zo sťažnosťou napadnutého rozsudku najvyššieho súdu totiž nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Pokiaľ najvyšší súd s poukazom najmä na ustanovenie § 14 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z. z., podľa ktorého za bezpečne spoľahlivú osobu sa nepovažuje ten, kto uviedol pri bezpečnostnom pohovore nepravdivé údaje, po preskúmaní aj utajovanej časti bezpečnostného spisu vrátane listinného dôkazu ev. č. NBÚ-D-3/2011 z 3. januára 2011, sám dospejúc k záveru, že medzi skutočnosťami uvádzanými sťažovateľom v rámci bezpečnostného pohovoru (podľa písomného záznamu č. SP-PB-3365-17/2010-Ž-4789 z 26. mája 2011, pozn.) v súvislosti s obchodnou spoločnosťou M., s. r. o., a skutočnosťami vyplývajúcimi z listinného dôkazu ev. č. NBÚ-D-3/2011 z 3. januára 2011, je rozpor, ktorý bol následne potvrdený aj výsledkami psychofyziologického overovania pravdivosti 22. júna 2011, sa stotožnil s názorom žalovaného o bezpečnostnej nespoľahlivosti

sťažovateľa, nemožno jeho rozsudok o zamietnutí žaloby v žiadnom prípade považovať za arbitrárny.

Inými slovami, ak najvyšší súd na základe obsahu bezpečnostného spisu takisto dospeje k tomu, že sťažovateľ pri bezpečnostnom pohovore uviedol nepravdivé údaje, záver žalovaného o bezpečnostnej nespoľahlivosti sťažovateľa nepovažoval za vybočujúci z medzí a hľadísk správnej úvahy stanovených právne relevantnými ustanoveniami zákona č. 215/2004 Z. z., tento názor najvyššieho súdu sa nijako neprieči obsahu, zmyslu ani účelu týchto ustanovení.

Vzhľadom na to, že už žalovaný v odôvodnení svojho rozhodnutia č. CRD-3933-7/2011-VPRNBU z 1. februára 2012 poukázal na ustanovenia § 25 ods. 3 a 4 zákona č. 215/2004 Z. z. upravujúce podmienky použitia psychofyziologicalkého overovania pravdivosti, ako aj na to, že sťažovateľ 2. júna 2011 dostal písomné pokyny na účely riadneho vykonania tohto dôkazného prostriedku a bezprostredne pred prístupím k vykonaniu vyhlásil, že jeho zdravotný stav umožňuje podrobiť sa vykonaniu tohto dôkazného prostriedku, najvyššiemu súdu nemožno vytknúť, ak v napadnutom rozsudku, čo sa týka sťažovateľom namietaných nedostatkov v odôvodnení rozhodnutia žalovaného vrátane námietok sťažovateľa spočívajúcich v ním tvrdenej nezákonnosti (nepripustnosti) tohto dôkazného prostriedku a nesprávnosti týmto prostriedkom získaného výsledku, uviedol, že sa s tvrdeniami sťažovateľa nestotožňuje, a dospel k záveru, že už žalovaný sa s týmito jeho námietkami náležite vysporiadal.

Podľa názoru ústavného súdu sa najvyšší súd náležitým a zrozumiteľným spôsobom vysporiadal aj s námietkou sťažovateľa spočívajúcou v tom, že sťažovateľ sa nemal možnosť oboznámiť s listinným dôkazom ev. č. NBÚ – D-3/2011 z 3. januára 2011, ktorého obsah bol inak jedným zo skutočností pre postup v zmysle ustanovenia § 29 zákona č. 215/2004 Z. z., t. j. na preverenie, či sťažovateľ (naďalej) spĺňa predpoklady na vznik oprávnenia oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami, pokiaľ v odôvodnení rozsudku ustálil, že žalovaný pri rozhodovaní, resp. pri zisťovaní skutkového stavu zohľadnil aj okolnosť utajovaných skutočností (informácií), keď v rámci odôvodnia svojho rozhodnutia

poukázal na ustanovenie § 10 ods. 1 písm. g) zákona č. 215/2004 Z. z., v zmysle ktorého oprávnenie oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami vznikne iba osobe, ktorá je bezpečnostne spoľahlivá, pričom najvyšší súd v tejto súvislosti argumentáciu ešte doplnil aj poukazom na relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“).

Ústavný súd tu dodáva, že právo na odhalenie relevantných dôkazov nemôže byť absolútnym právom. V prípade sťažovateľa možno v súdnom konaní identifikovať konkurujúci záujem, akým je ochrana utajovaných skutočností, resp. ochrana národnej bezpečnosti, ktorý vyvažuje procesné práva sťažovateľa. Uvedené ústavne relevantné úvahy berie pri svojej rozhodovacej činnosti do úvahy aj ESLP (pozri rozhodnutia ESLP vo veci Fitt proti Spojenému kráľovstvu zo 16. februára 2000, sťažnosť č. 29777/96; vo veci Jasper proti Spojenému kráľovstvu zo 16. februára 2000, sťažnosť č. 27052/95, alebo aj novšie rozhodnutie ESLP vo veci McKeown proti Spojenému kráľovstvu z 11. januára 2011, sťažnosť č. 6684/05). Ústavný súd poukazuje na to, že aj keď v danom prípade sťažovateľovi nebola sprístupnená časť spisu obsahujúca utajované skutočnosti, žalovaný svoje rozhodnutie odôvodnil predovšetkým takými vykonanými dôkazmi, ktoré boli sťažovateľovi známe a voči ktorým mal možnosť použiť a napokon aj použil relevantnú obranu. Na to nadväzujúc ani najvyšší súd nerozhodoval na základe žiadneho takeého dôkazu, o ktorom by sťažovateľ nemal vedomosť. Na základe uvedeného ústavný súd uvádza, že pri existencii dvoch protichodných záujmov, a to záujmu Slovenskej republiky na ochrane utajovaných skutočností a práva sťažovateľa na spravodlivý proces, najvyšší súd poskytol sťažovateľovi s ohľadom na potrebu ochrany verejného záujmu adekvátne procesné záruky a v najväčšej možnej miere mu zabezpečil právo na spravodlivý proces. Skutočnosť, že najvyšší súd sa nestotožnil s argumentáciou sťažovateľa, nemôže sama osebe zakladať porušenie označených práv.

V danom kontexte ústavný súd v závere tiež pripomína, že do obsahu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Na základe už uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 SŽ 6/2012 z 18. apríla 2013 nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že zvolená interpretácia relevantných právnych noriem by bola arbitrárna alebo svojvoľná. Najvyšší súd svojím postupom aplikoval zákony podľa ich obsahu a rozhodol v zmysle ustálenej judikatúry. Sťažnosťou napadnutý rozsudok nadväzujúci na závery rozhodnutia žalovaného je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu a zrozumiteľným spôsobom podáva odpoveď na všetky otázky, prečo nebolo vyhovené predmetnej žalobe. Ústavný súd poznamenáva, že právo na súdnu ochranu neznamená procesný úspech sťažovateľa vo veci.

Uvedené bolo podkladom pre rozhodnutie ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ako aj rozhodnutie o trovách konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tej časti sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal ich priznania, už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2013